

MRF 2024.28

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 4. januar 2024, j.nr. 23/04474

Ophævet Odsherred Kommunes påbud efter vandløbslovens § 54 a om, at vedligeholdelsespligt af rørlagt privat vandløb efter vandløbslovens § 35 påhvilede grundejerforening, da grundejerforeningen ikke var bredejere, hvilket ikke ændredes af to servitutter om hhv. overskødning og vedligeholdelsespligt i forbindelse med udstykning.

Odsherred Kommune traf den 2. marts 2023 afgørelse efter vandløbslovens §§ 35 og 54 a om, at vedligeholdelsespligten af et rørlagt vandløb og en brønd beliggende på matrikel (M1) påhvilede en grundejerforening (G). Det fremgik af tingbogen, at boet efter person (P1) var ejer af M1, og at P1 var død i 1987. I 1961 var lyst en servitut på bl.a. M1, hvoraf fremgik: ”Der tillægges samtlige fra M2 udstykkede parceller vejret. Grundejerne er pligtige at være medlem af grundejerforening. Denne bestemmer hvornår og i hvilket omfang anlægsarbejder m.h.t. veje og andet skal udføres, og hvorledes omkostningerne fordeles mellem parcellerne. [...] Foreningen får skøde på vejareal, der afstås uden vederlag af ejer af hovedejendommen”. M1 var udstykket fra M2, hvorpå der i 1972 var lyst en vejservitut, hvoraf fremgik, at der skulle være fri og almindelig færdsel på de markerede veje, og at vedligeholdelsespligten påhvilede G. Det fremgik af afgørelsen, at det rørlagte vandløb jævnligt stoppede til, hvilket gav problemer med vand på vejen og nærliggende ejendomme. Kommunen havde begrundet afgørelsen med, at det af servituten fra 1961 fremgik,

at G fik skøde på vejarealet, og at vedligeholdelsen af vejarealet dermed påhvilede G. Afgørelsen blev påklaget af G, der gjorde gældende, at vedligeholdelsespligten efter vandløbslovens § 35 påhviler bredejere, og at G ikke ejede M1, hvorfor påbud skulle meddeles boet efter P1. G henviste til, at foreningen ikke havde skøde på vejarealet, og at vejservituten fra 1972 alene regulerede færdsel og vedligeholdelse af vejstykket. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) fandt det ikke godtgjort, at G kunne anses for bredejere i vandløbslovens forstand, da G ikke ejede M1, hvilket ikke ændredes af G's vedligeholdelsespligt for den private fællesvej eller servituten fra 1961, hvorefter det var hensigten, at vejen skulle afstås til en ikke nærmere bestemt grundejerforening. På den baggrund ophævede og hjemviste nævnet kommunens afgørelse, idet nævnet supplerende anførte, at vandløbslovens § 54 a ikke kan anvendes af vandløbsmyndigheden til at afgøre, hvem der har en vedligeholdelsespligt til et privat vandløb. Bestemmelsen finder alene anvendelse i de situationer, hvor vandløbsmyndigheden skal bringe et ulovligt forhold til ophør.

Kommentar: Konklusionen i klagenævnets afgørelse om, at der i vandløbslovens § 35 er taget udtømmende stilling til, at det alene er bredejere, der er omfattet af pligten til vedligeholdelse af private vandløb, og at kommunen derfor ikke som vandløbsmyndighed kan pålægges en grundejerforening at foretage vandløbsvedligeholdelse på grundlag af en servitut, må tiltrædes. Det må derimod anses for misvisende at betegne dette som en ”afgørelse” efter vandløbslovens § 35, da denne bestemmelse ikke indeholder nogen form for bemyndigelse til, at kommunen kan fastsætte andre pligtssubjekter end lodsejere for vedligeholdelse af private vandløb. Det er derfor uheldigt, at klagenævnets afgørelse er udformet som en stillingtagen til en afgørelse efter vandløbslovens § 35. Sagens sammenhæng fremgår af nævnets afsluttende bemærkninger, der må forstås på den måde, at kommunen har påbudt grundejerforeningen at foretage vandløbsvedligeholdelse efter § 54 a om lovliggørelsespåbud. Det må tiltrædes, at tilsidesættelse af pligten til vandløbsvedligeholdelse ikke meddeles efter § 54 a, men som et (konstitutivt) lovliggørelsespåbud efter § 54, jf. ligeledes **MRF 2022.116 Mfk.** Dette kan i øvrigt sammenholdes med, at der ikke er klageret over påbud efter § 54 a, idet lovbemærkningerne tager forbehold for, at nævnet kan tage stilling til, om der foreligger et ulovligt forhold. Efter nævnets praksis omfatter dette også spørgsmålet om, hvem der er rette adressat for påbuddet, jf. **MRF 2022.209 Mfk.** om et påbud efter naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5. Det må i alle tilfælde medgives klagenævnet, at det i ovenstående sag var nyttigt at få gjort op med kommunens misforståelse, da der kan være andre tilfælde, hvor kommuner antager, at en grundejerforening kan være pligtssubjekt for vedligeholdelse af private vandløb.

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse i sag om vedligeholdelsespligt af rørlagt vandløb i Odsherred Kommune

23/04474

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens § 35, stk. 1, jf. § 80, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Odsherred Kommunes afgørelse af 2. marts 2023 om vedligeholdelsespligt af rørlagt vandløb i [a1] beliggende på matr. nr. [m1] og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. marts 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af [g1].

Klager har navnlig anført, at

- klager ikke er bredejer,
- vejservitutten fra 1972 alene regulerer færdsel og vedligehold af vejstykket, men ikke ejerforholdet til vejstykket, og
- der ikke er tale om berigtigelse af et ulovligt forhold, jf. § 59 a, da klager ikke er ejer af vejstykket.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

Sagen omhandler et privat rørlagt vandløb, der krydser den private fællesvej [a1], beliggende på matr. nr. [m1].

"Boet efter [p1]" er i Tingbogen registreret som ejer af matr. nr. [m1]. Efter det oplyste afgik [p1] ved døden den 25. september i 1987, og der er ikke efterfølgende blevet tinglyst en ny ejer af matr. nr. [m1]. Der er ingen oplysninger i sagen om en kontaktperson for dødsboet efter [p1].

Matr. nr. [m1], er oprindeligt udstykket fra matr. nr. [m2].

På matr. nr. [m2] er der i 1972 blevet tinglyst en vejservitut, hvoraf det fremgår, at der skal være fri og almindelig færdsel på de markerede veje, og at "*Vedligeholdelsespligten påhviler grundejerforeningen "[g1]"*".

Af en tinglyst deklaration af 31. august 1961, der bl.a. er tinglyst på matr. nr. [m1], fremgår:

"Der tillægges samtlige fra matr. nr. [m2] udstykkede parceller vejret. Grundejerne er pligtige at være medlem af grundejerforening. Denne bestemmer hvornår og i hvilket omfang anlægsarbejder m.h.t. veje og andet skal udføres, og hvorledes omkostningerne fordeles mellem parcedejerne. [...] Foreningen får skøde på vejareal, der afstås uden vederlag af ejer af hovedejendommen."

2.1. Den påklagede afgørelse

Odsherred Kommune har den 2. marts 2023 i medfør af vandløbslovens § 35 truffet afgørelse om vedligeholdelsespligt af rørlagt vandløb i [a1] beliggende på matr. nr. [m1].

Det fremgår af afgørelsen, at der årligt er problemer med, at røret/brønden i [a1] stopper til, hvilket giver problemer med vand på vejen og ved nærliggende ejendomme. Vedligeholdelsen omfatter derfor den vedligeholdelse på matr. nr. [m1], der er nødvendig for, at vandet frit kan passere gennem røret, herunder spuling, rodskæring af rørene, udskiftning af defekte rør til samme størrelse og beliggenhed, sugning/opgravning af aflejring i brønden og reparation af brønden.

Vedligeholdelsen af den private fællesvej er ifølge afgørelsen hidtil blevet udført af [g1] Grundejerforening, ejere af [a2] og [a3] og [a4], samt Grundejerforeningen [g2].

Det fremgår af afgørelsen, at kommunen i sin begrundelse har lagt afgørende vægt på, at det er tinglyst, at [g1] får skøde på vejarealet (matr. nr. [m1] og [m3]), og at vedligeholdelsen af vejen påhviler Grundejerforeningen. Kommunen har på denne baggrund truffet afgørelse efter vandløbslovens § 35, stk. 1, om, at vedligeholdelsen af det rørlagte vandløb og brønden på matr. nr. [m1], påhviler [g1].

2.2. Klagens indhold

Klager har anført, at klager ikke ejer nogle dele af [a1]. Desuden anføres, at ingen af grundejerforeningens medlemmer kan tilgå sine ejendomme via [a1], men kun direkte fra [a5].

Videre har klager påpeget, at kommunen har anført, at vandløbslovens § 35 fastsætter, at vedligeholdelsen påhviler bredejer, og at ejer af vejmatriklen [m1], er "boet efter [p1]". Det er ikke hermed godtgjort, at klager er bredejer.

Klager har herudover anført, at vejservituten fra 1972 fastsætter, at der skal være adgang til fri og almindelig færdsel på det omhandlede stykke af [a1], og at vedligeholdelsespligten af vejstykket påhviler klager. Vejservituten regulerer dermed alene færdsel og vedligehold af vejstykket.

Ifølge klager har det frem til 31. august 1961 været hensigten at fastsætte, hvordan en fremtidig afståelse af vejarealet kan ske, men der er ikke sket en sådan afståelse. Klager har ikke fået skøde på et vejareal, hvilket heller ikke fremgår af tingbogen.

Klager har derudover anført, at kommunens henvisning til vandløbslovens § 59 a er forkert, da kommunen herved fejlagtigt har lagt til grund, at grundejerforeningen har et ejerskab til vejen.

Endelig henviser klager til tidligere mailkorrespondance med kommunen af bl.a. 19. oktober 2016, hvor kommunen bl.a. har skrevet følgende til klager: "*Men Grundejerforeningen har ingen juridiske forpligtelser på matriklen*".

2.3. Odsherred Kommunes bemærkninger til klagen

Odsherred Kommune har i bemærkninger af 11. april 2023 anført, at som ejer af vejmatiklen [m1], står "boet efter [p1]". Kommunen henviser til, at det fremgår af udstykningsdokumenter, at matr. nr. [m1] (og [m3]) udstykkes fra matr. nr. [m2], så [m1] (og [m3]) agtes overdraget til en grundejerforening.

Det fremgår af pkt. 8 i deklARATION tinglyst 31. august 1961, at grundejerforeningen får skøde på vejareal, der afstås uden vederlag af ejer af hovedejendommen matr. nr. [m2]. Af tingbogen fremgår det ikke, at en sådan overdragelse har fundet sted. Hovedejendommen (matr.nr. [m2]) er solgt af boet efter [p1] pr. 1. januar 1989.

Kommunen har videre anført, at det er [g1], der er bredejer, og derfor skal vedligeholde vandløbet. Dette følger af en vejservitut fra 15. september 1973, hvoraf det fremgår, at [g1] har vedligeholdelsespligten af vejene på matr. nr. [m2]. Det fremgår desuden af kortbilaget til servituten, at matr. nr. [m2] på daværende tidspunkt omfattede den nuværende matr. nr. [m1] og [m3].

Endeligt har kommunen anført, at hvis deklARATIONEN og vejservituten ikke havde eksisteret, havde vedligeholdelsespligten af det rørlagte vandløb på matr. nr. [m1], påhvilet alle brugere af vejstykket, jf. vandløbslovens § 59a.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 35, stk. 1, at vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne, medmindre der efter stk. 3, eller efter § 36 er truffet en anden bestemmelse.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet forstår Odsherred Kommunes afgørelse således, at klager er pålagt vedligeholdelsespligten, idet kommunen anser klager som bredejer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder det ikke godtgjort, at klager kan anses for at være bredejere i vandløbslovens forstand, da klager ikke ejer matr. nr. [m1]. Hverken det forhold, at klager har en tinglyst vedligeholdelsespligt til den private fællesvej eller den tinglyste servitut, hvorefter det var hensigten, at vejen skulle afstås til en ikke nærmere bestemt grundejerforening, kan føre til et andet resultat.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder herefter, at Odsherred Kommunes afgørelse lider af en væsentlig retlig mangel.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i øvrigt, at vandløbslovens § 54 a ikke kan anvendes af vandløbsmyndigheden til at afgøre, hvem der har en vedligeholdelsespligt til et privat vandløb. Bestemmelsen finder alene anvendelse i de situationer, hvor vandløbsmyndigheden skal bringe et ulovligt forhold til ophør.

3.2. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Odsherred Kommunes afgørelse af 2. marts 2023 om vedligeholdelsespligt af rørlagt vandløb i [a1] beliggende på matr. nr. [m1] og hjemviser sagen til fornyet behandling.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

Sag:

23/04474

Dato:

4. januar 2024.

Emner:

Vandløbsloven (/s...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)